

DELEGATURA UOKiK W KATOWICACH

Katowice, dnia 08. 02. 2005r.

RKT – 61 – 02/05/AD

DECYZJA Nr RKT - 05 /2005

I. Stosownie do art. 28 ust. 6 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn. Dz. U. z 2003r. Nr 86, poz. 804 ze zm., Dz. U. z 2003r. Nr 170, poz. 1652, Dz. U. z 2004r. Nr 93, poz. 891 i Nr 96, poz. 959) i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. z 2002r. Nr 18, poz. 172 ze zm.), po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, przeciwko Wyższej Szkole Humanistyczno – Ekonomicznej w Brzegu, ul. Ofiar Katynia 25,

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

na podstawie art. 23c w związku z art. 23 a ust. 1 i 2 w/w ustawy **uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów**, praktykę polegającą na stosowaniu przez Wyższą Szkołę Humanistyczno – Ekonomiczną w Brzegu, ul. Ofiar Katynia 25, postanowień wzorów umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorów umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479(45) Kodeksu postępowania cywilnego o treści:

1. § 4 ust. 3 umów zawieranych z konsumentami oraz § 4 ust. 3 *Zarządzenia Nr 5/2003 Rektora Wyższej Szkoły Humanistyczno – Ekonomicznej w Brzegu z dnia 15. 04. 2003r.:* „Po terminie uiszczenia należności, naliczane będą opłaty dodatkowe w wymiarze 0,5 % przeterminowanej należności za każdy dzień zwłoki, licząc od następnego dnia po upływie terminu”.
2. § 6 ust. 5 umów zawieranych z konsumentami: „Skreślenie z listy studentów nie rodzi prawa do roszczeń o zwrot którejkolwiek z wcześniej dokonanych wpłat”

i nakazuje się zaniechanie jej stosowania.

II. Na podstawie art. 23c ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn. Dz. U. z 2003r. Nr 86, poz. 804 ze zm. Dz. U. z 2003r. Nr 170, poz. 1652; Dz. U. z 2004r. Nr 93, poz. 891 i Nr 96, poz. 959) oraz stosowanie do art. 28 ust. 6 tej ustawy i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. z 2002r. Nr 18, poz. 172 ze zm.), po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, przeciwko Wyższej Szkole Humanistyczno – Ekonomicznej, ul. Ofiar Katynia 25, 49 – 300 Brzeg,

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

określa się Wyższej Szkole Humanistyczno – Ekonomicznej w Brzegu środki usunięcia trwających skutków naruszenia zbiorowych interesów konsumentów, w celu wykonania nakazu określonego w pkt I sentencji niniejszej decyzji, polegające na zaniechaniu do dnia

uprawomocnienia się niniejszej decyzji, stosowania postanowień zawartych w § 4 ust. 3 umów z konsumentami, § 4 ust. 3 *Zarządzenia Nr 5/2003 Rektora Wyższej Szkoły Humanistyczno – Ekonomicznej w Brzegu z dnia 15. 04. 2003r.* oraz § 6 ust. 5 dotychczas zawartych z konsumentami umów, jak i umów nowo zawieranych, poprzez zaprzestanie wykorzystywania treści przedmiotowych postanowień w umowach z konsumentami oraz w Zarządzeniu Rektora Wyższej Szkoły Humanistyczno – Ekonomicznej.

III. Na podstawie art. 72 w związku z art. 75 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn. Dz. U. z 2003r. Nr 86, poz. 804 ze zm., Dz.U. z 2003r. Nr 170, poz. 1652, Dz.U. z 2004r. Nr 93, poz. 891 i Nr 96, poz. 959) oraz stosowanie do art. 28 ust. 6 tej ustawy i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. z 2002r. Nr 18, poz. 172 ze zm.), po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, przeciwko Wyższej Szkole Humanistyczno – Ekonomicznej w Brzegu, ul. Ofiar Katynia 25,

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

postanawia się zobowiązać Wyższą Szkołę Humanistyczno – Ekonomiczną w Brzegu, do poniesienia kosztów niniejszego postępowania w wysokości 44 zł (słownie: czterdzieści cztery złote).

Uzasadnienie

W dniu 15. 09. 2004r. w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwanego dalej organem antymonopolowym), z urzędu wszczęte zostało postępowanie wyjaśniające (RKT-61-114/04/AD) mające na celu wstępne ustalenie, czy Wyższa Szkoła Humanistyczno – Ekonomiczna w Brzegu (zwana dalej Szkołą lub Uczelnią), naruszyła przepisy prawa w sposób uzasadniający wszczęcie postępowania w sprawie zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Na podstawie analizy zgromadzonych dokumentów, w związku z ustaleniami dokonanymi w trakcie w/w postępowania wyjaśniającego, w dniu 03. 12. 2004r. wszczęte zostało postępowanie w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, w związku z podejrzeniem podejmowania przez Wyższą Szkołę Humanistyczno - Ekonomiczną bezprawnych działań noszących znamiona praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, co może stanowić naruszenie art. 23 a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów – zwanej dalej ustawą antymonopolową, który stanowi, iż „*1. przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy. Nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów. 2. Za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów uważa się w szczególności stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479 (45) Kodeksu postępowania cywilnego, naruszenie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, (...)*”. Niniejsze postępowanie wszczęto pod sygnaturą RKT-61-205/04/AD, a w roku 2005r. prowadzone było pod sygnaturą RKT-61-05/05/AD.

Organ antymonopolowy zważył, co następuje:

Wzorce umowne podlegają kontroli abstrakcyjnej Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (wcześniejsza nazwa Sądu – Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Antymonopolowy) w trybie określonym przepisami Kodeksu postępowania cywilnego. Wyrok wydany w postępowaniu w sprawie uznania postanowień wzorców za niedozwolone, na mocy którego kwestionowane postanowienia zostają uznane za

niedozwolone jest skuteczny wobec wszystkich od chwili wpisania określonych postanowień do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone. w/w rejestr prowadzony jest przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwanego dalej organem antymonopolowym). Skutek wobec wszystkich oznacza, iż żaden z podmiotów uczestniczących w obrocie prawnym nie może posługiwać się przedmiotowym postanowieniem. W sytuacji, gdy wbrew temu zakazowi dochodzi do zastosowania postanowienia uznanego za niedozwolone, jest ono bezwzględnie nieważne z mocy prawa. Wyrok wydany przez Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (SOKiK), na mocy którego dokonano wpisu do rejestru niedozwolonych zapisów umownych, musi być respektowany zarówno przez przedsiębiorcę, w czyjego sprawie orzeczenie zapadło, jak i przez innych przedsiębiorców, ze względu na rozszerzoną prawomocność w znaczeniu podmiotowym. Wyrok SOKiK ma zatem powagę rzeczy osądzonej dla wszystkich i wobec wszystkich.

Należy także zauważyć, iż by zaistniała możliwość uznania dwóch postanowień za tożsame wystarczy, by hipoteza zapisu kwestionowanego w toku postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów mieściła się w hipotezie klauzuli wpisanej do rejestru przy jednoczesnym określeniu tożsamyh skutków określonych działań. Rozstrzygającym nie jest zaś literalne podobieństwo obu zapisów.

W toku niniejszego postępowania organ antymonopolowy ustalił, co następuje.

I. 1. § 4 ust. 3 umów z konsumentami oraz § 4 ust. 3 *Zarządzenia Nr 5/2003 Rektora Wyższej Szkoły Humanistyczno – Ekonomicznej w Brzegu z dnia 15. 04. 2003r.* mają następujące brzmienie: „Po terminie uiszczenia należności, naliczane będą opłaty dodatkowe w wymiarze 0,5% przeterminowanej należności za każdy dzień zwłoki, licząc od następnego dnia po upływie terminu”.

Zgodnie z art. 481 § 1 Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 1964r. Nr 16, poz. 93 ze zm.), jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia. W zależności od postanowień umowy łączącej wierzyciela i dłużnika, wierzyciel może pobierać odsetki ustawowe, czyli w wysokości wskazanej w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 4 stycznia 2005r. w sprawie ustalenia wysokości odsetek ustawowych (Dz. U. z 2005r. Nr 3, poz. 16) lub odsetki umowne, których wysokość strony określają samodzielnie. Swoboda stron umowy w niniejszym zakresie nie jest nieograniczona. Granice wyznacza art. 353 (1) KC, który stanowi, iż „*Strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego*”.

Wyższa Szkoła Humanistyczno – Ekonomiczna w Brzegu, zgodnie z regulacjami obowiązującymi w Szkole pobiera odsetki umowne w wysokości 0,5 % za każdy dzień zwłoki od należnej kwoty.

Posługując się przedmiotowym postanowieniem Uczelnia naruszyła art. 23 a ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, na mocy którego praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów stanowi posługiwanie się postanowieniami wpisanymi do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone. Klauzula, którą posługuje się Wyższa Szkoła Humanistyczno – Ekonomiczna w Brzegu jest tożsama z postanowieniami uznanyh za niedozwolone i wpisanymi do rejestru prowadzonego przez Prezesa Urzędu pod numerami 65, 70, 142, 162, 165, 166, 189, 190, 198, 199, 200, 201, 202 i 203. Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał za niedozwolone postanowienia umowne zapisy o następującej treści:

- „*W stosunku do Członka Grupy, któremu przydzielono Towar w drodze deklaracji, a nie wpłacił w terminie zadeklarowanej ilości rat kompletnych zgodnie z art. 10 ust. 4, zostaną naliczone odsetki w wysokości 0,15% za każdy dzień zwłoki licząc od dnia wymagalności. Ostateczny termin dokonania wpłaty ustala się na trzydzieści (30) dni, licząc od daty nadania na pocztę zawiadomienia o przydzieleniu Towaru*”. Postanowienie to zostało

uznane przez Sąd za niedozwolone i wpisane do rejestru pod numerem 65 dnia 14. 08. 2003r.,

- „*W przypadku sfinalizowania przez Oferującego transakcji dotyczącej przedmiotu opisanego w § 1 bez uprzedniego powiadomienia o tym Pośrednika bezpośrednio lub pośrednio – tj. przez biuro współpracujące z Pośrednikiem zapłaci tytułem odszkodowania kwotę podwójnej wysokości prowizji określonej w § 5, lecz nie mniej niż 5000 zł (pięć tysięcy złotych) niezależnie od obowiązku zapłaty prowizji w pełnej wysokości wraz z należnymi za zwłokę umownymi odsetkami w wysokości 0,5% słownie (pół procenta) za każdy dzień zwłoki*”. Postanowienie o powyższym brzmieniu wpisano do rejestru pod numerem 125, dnia 23. 08. 2004. na mocy wyroku z 21. 04. 2004r. (Sygn. akt XVII Amc 85/03),
- „*Klient nie traci prawa do uzyskania przydziału promesy mimo nie wpłacenia w terminie raty kompletnej pod warunkiem: wraz z ratą kompletną wpłacona zostanie opłata karna w wysokości 0,25% rat kompletnej za każdy dzień zwłoki*”. Postanowienie to zostało uznane za niedozwolone w wyroku z 21. 09. 2004r., wpisane do rejestru dnia 18. 11. 2004r. pod numerem 162 (Sygn. akt XVII Amc 78/03). Podobne zastrzeżenia zostały uznane za niedozwolone postanowienia umowne na mocy tego samego wyroku i wpisane do rejestru pod numerami 165 i 166;
- „*Klient wpłaci pierwszą ratę kompletną w terminie ustalonym przez D.F. Sp. z o.o. W przypadku nie wpłacenia pierwszej raty w ustalonym terminie Klient traci prawa do uczestnictwa w pierwszym Posiedzeniu Komisji Przydziałowej pod warunkiem, że rata wraz z należnymi odsetkami w wysokości 0,15% za każdy dzień zwłoki, wpłynie na konto D.F. Sp. z o.o. nie później niż trzy dni przed Posiedzeniem Komisji Przydziałowej*”. Przedmiotowa klauzula została wpisana do rejestru dnia 07. 12. 2004r. pod numerem 189, na mocy wyroku z dnia 07. 10. 2004r. (Sygn. akt XVII Amc 31/04). Na mocy tego samego wyroku uznano za niedozwolone postanowienia, w których zastrzeżono odsetki karne w wysokości 0,15% za każdy dzień zwłoki, które zostały wpisane do rejestru niedozwolonych postanowień umownych pod numerami 190, 198, 199, 200, 201, 202, 203.

Na mocy postanowienia stosowanego przez Wyższą Szkołę Humanistyczno – Ekonomiczną w Brzegu zastrzeżono odsetki karne w wysokości 0,5% od należnej kwoty za każdy dzień zwłoki, czyli identyczne z odsetkami zastrzeżonymi w klauzuli wpisanej do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone pod numerem 142 oraz wyższe od pozostałych w.w. zapisów. W przypadku zapisów, w których zastrzeżono odsetki karne na poziomie 0,15% oraz 0,25% od należnej kwoty za każdy dzień zwłoki, postanowienia te można także uznać za tożsame ze stosowanym przez Szkołę, gdyż skoro Sąd uznał zastrzeżenie odsetek niższych za niedozwolone, to tym bardziej pobieranie odsetek w wyższej wysokości należy uznać za zakazane i godzące w interesy konsumentów.

Odsetki karne w wysokości 0,5% od należnej kwoty za każdy dzień zwłoki, zostały uznane za rażąco wygórowane, a postanowienie, na mocy którego przedmiotowa kara była naliczana, uznano za sprzeczne z art. 385(3) pkt 17 Kodeksu cywilnego, który stanowi, iż niedozwolonymi postanowieniami umownymi są te, które „*nakładają na konsumenta, który nie wykonał zobowiązania lub odstąpił od umowy, obowiązek zapłaty rażąco wygórowanej kary umownej lub odstępnego*”. Dlatego zapis mówiący o odsetkach karnych w wysokości 0,5% za każdy dzień zwłoki jest krzywdzący dla konsumentów i narusza ich zbiorowe interesy.

Powyższe należy porównać także w ustawową regulacją przedmiotowej kwestii. Do 09. 01. 2005r. wysokość ustawowych odsetek wynosiła 12,25% od należnej kwoty w skali roku. Obecnie § 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 stycznia 2005r. w sprawie określenia wysokości odsetek ustawowych (Dz. U. z 2005r. Nr 3, poz. 16) stanowi, iż „*Wysokość odsetek ustawowych ustala się na 13,5% w stosunku rocznym*.” Uczelnia na mocy kwestionowanego postanowienia zastrzegła odsetki karne w wysokości 182% w skali roku, co 13,5-krotnie przewyższa wysokość odsetek ustawowych. W związku z powyższym należy

przyjąć, że wysokość odsetek zastrzeżonych przez Wyższą Szkołę Humanistyczno – Ekonomiczną w Brzegu jest nadmiernie wygórowana.

Różnice pomiędzy postanowieniem stosowanym przez Wyższą Szkołę Humanistyczno – Ekonomiczną w Brzegu, a postanowieniami uznanymi przez Sąd za niedozwolone można uznać za nieistotne, gdyż dotyczą jedynie kwestii podmiotowych. W związku z tym w.w. postanowienia można uznać za tożsame.

Kwestionowany zapis zamieszczono w umowach zawieranych z konsumentami oraz Zarządzeniu Nr 5/2003 Rektora Wyższej Szkoły Humanistyczno – Ekonomicznej w Brzegu z dnia 15. 04. 2004r., które uzupełniane jest corocznie aneksami określającymi wysokość opłat w poszczególnych latach akademickich. W.w. Zarządzenie obowiązuje od początku roku akademickiego 2003/2004, czyli od 01. 10. 2003r. Pierwsze z postanowień wskazanych w niniejszym punkcie Decyzji, uznanych przez Sąd za niedozwolone, zostało wpisane do rejestru dnia 14. 08. 2003r., a więc przed dniem, w którym wprowadzono w życie Zarządzenie, o którym mowa powyżej.

By dana praktyka mogła zostać uznana za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, muszą zostać spełnione dwie przesłanki tj. dana praktyka musi być bezprawnym działaniem przedsiębiorcy, które może polegać m.in. na stosowaniu postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479(45) Kodeksu postępowania cywilnego oraz działanie to musi godzić w zbiorowe interesy konsumentów.

Zapis o treści „Po terminie uiszczenia należności, naliczane będą opłaty dodatkowe w wymiarze 0,5% przeterminowanej należności za każdy dzień zwłoki, licząc od następnego dnia po upływie terminu” jest tożsamy z w.w. postanowieniami wpisanymi do rejestru.

Jednocześnie działanie Szkoły można uznać za godzące w zbiorowe interesy konsumentów ze względu na fakt, iż każdy ze studentów Uczelni, który spełniłby przesłanki określone w kwestionowanym zapisie, może zostać na mocy w.w. zapisu zobowiązany do zapłaty odsetek karnych w wysokości 0,5% od należnej kwoty za każdy dzień zwłoki w zapłacie. Skład osobowy grupy studentów Wyższej Szkoły Humanistyczno - Ekonomicznej w Brzegu jest zmienny w czasie i potencjalnie każdy może zostać jej studentem, a więc zostać zobligowanym do wywiązywania się z zobowiązań wynikających z dokumentów określających prawa i obowiązki Uczelni oraz jej studentów.

Z uwagi na powyższe organ antymonopolowy stwierdził, iż Wyższa Szkoła Humanistyczno – Ekonomiczna w Brzegu, poprzez posługiwanie się w.w. postanowieniem, stosuje praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów.

2. § 6 ust. 5 umów zawieranych z konsumentami, stanowi, iż: „Skreślenie z listy studentów nie rodzi prawa do roszczeń o zwrot którejkolwiek z wcześniej dokonanych wpłat” Wyższa Szkoła Humanistyczno – Ekonomiczna w Brzegu posługuje się postanowieniem, które jest tożsame z następującymi postanowieniami uznanymi za niedozwolone zapisy umowne przez Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

- *„Płatność za kurs: po dokonaniu wpłaty pieniądze nie ulegają zwrotowi”*. Przedmiotowy zapis wpisano do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone dnia 14. 08. 2003r. pod numerem 78, na mocy wyroku z dnia 24. 06. 2003r. (Sygn. Akt XVII Amc 43/01, pozwany: „American Academy of English” Sp. z o.o.);
- *„Uiszczone wpłaty nie podlegają zwrotowi za wyjątkiem sytuacji w których kurs nie dochodzi do skutku z winy CNJO TRANSLATOR”*. Zapis ten został wpisany do rejestru dnia 18. 11. 2004r. pod numerem 172, na mocy wyroku z 09. 09. 2004r. (Sygn. Akt XVII Amc 18/04, pozwany: Martyna Kozakiewicz – Centrum Nauczania Języków Obcych Translator w Katowicach).

Różnice pomiędzy postanowieniem zawartym w § 6 ust. 5 wzorca umów zawieranych przez Szkołę z konsumentami oraz zapisami wpisanymi do rejestru niedozwolonych postanowień umownych dotyczą kwestii podmiotowym. Należy jednak zauważyć, iż wszystkie podmioty,

które stosują w.w. postanowienia, świadczą usługi edukacyjne, a więc opłaty pobierane przez w.w. przedsiębiorców mają tożsamy charakter.

Zapis o treści: „Skreślenie z listy studentów nie rodzi prawa do roszczeń o zwrot którejkolwiek z wcześniej dokonanych wpłat” mieści się także w zakresie postanowienia, na mocy którego po dokonaniu wpłaty pieniądze nie ulegają zwrotowi. W uzasadnieniu do wyroku, dotyczącego postanowienia wpisanego do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone pod numerem 78, Sąd zważył, co następuje: „(...) *Brak możliwości otrzymania wpłaconych pieniędzy jest nieadekwatny do ochrony kupca przez pochoptnością decyzji i działań konsumenta. Takie postanowienie narusza także takie zasady współżycia społecznego, jak zaufanie stron, życzliwość, uczciwość. taki wzorzec umowy koliduje również z dobrymi obyczajami kupieckimi, które nie przewidują takich zachowań jak nadmierna chęć zysku czy wyzysk (...)*”. Sąd Apelacyjny (Sygn. akt ACa 1672/02) podzielił ocenę Sądu Okręgowego, który uznał, że postanowienie wyłączające zwrot opłat konsumenta, w przypadku, gdy Szkoła nie będzie już świadczyć na jego rzecz usług edukacyjnych godzi w interesy konsumentów przez naruszenia zasady równorzędności stron oraz zasadę ekwiwalentności świadczeń.

Oczywiście dopuszczalne jest skorzystanie przez strony umowy ze wszystkich instrumentów przewidzianych w Kodeksie cywilnym na wypadek wcześniejszego wypowiedzenia umowy oraz uzależnienie płynących z tego konsekwencji od przyczyn, które mają stanowić pewną rekompensatę za niewykonanie umowy w całości oraz służyć ochronie interesów finansowych stron umów. Niedozwolonym jednak jest zastrzeżenie, że całość opłat uiszczonych przez konsumenta nie podlega zwrotowi. Należy zauważyć, iż zgodnie z § 1 pkt 2 lit. a-b Aneksu nr 1/2004 do Zarządzenia Rektora Nr 5/2003 Wyższej Szkoły Humanistyczno – Ekonomicznej w Brzegu z dnia 05. 05. 2004r. oraz zgodnie z § 2 ust. 5 wzoru umów, czesne może być płatne w ratach miesięcznych, ratach semestralnych lub jednorazowo. W związku z powyższym w.w. dokumenty przewidują niejednolite zasady dotyczące określania wysokości zachowywanych przez Szkołę opłat. W przypadku studentów regulujących należności wobec Uczelni w odstępach miesięcznych zapis ten spowoduje zdecydowanie mniejsze obciążenie finansowe, niż w przypadku osób opłacających czesne semestralnie lub jednorazowo za cały rok. W razie skreślenia z listy studentów osoby opłacającej czesne semestralnie np. w pierwszym miesiącu nauki, może dojść do zachowania opłaty odpowiadającej zapłacie za trzy miesiące, w czasie których Szkoła nie będzie świadczyć na rzecz byłego studenta usług. W takim przypadku, studenci studiów dziennych na kierunku „ekonomia” poniosą faktycznie koszt w wysokości 1312, 50 zł. Osoby opłacające czesne za studia dzienne na kierunku „ekonomia” z góry za przyszły rok nauki, w analogicznej sytuacji, poniosą koszt w wysokości 2800 zł.

W związku z tym, że Wyższa Szkoła Humanistyczno – Ekonomiczna w Brzegu posługuje się postanowieniem, które zostało wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone oraz z uwagi na fakt, iż zapis ten godzi w interesy wszystkich osób, które zawierają umowę o świadczenie usług edukacyjnych ze Szkołą, poprzez stosowanie powyższego postanowienia Wyższa Szkoła Humanistyczno – Ekonomiczna w Brzegu dopuściła się stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, czym naruszyła art. 23 a ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

II. Zgodnie z zapisem art. 23c ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn. Dz. U. z 2003r. Nr 86, poz. 804 ze zm.), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w decyzji może określić środki usunięcia trwających skutków naruszenia zbiorowych interesów konsumentów w celu zapewnienia wykonania nakazu jej stosowania.

Jako środek usunięcia skutków naruszenia zbiorowych interesów konsumentów, określa się Wyższej Szkole Humanistyczno – Ekonomicznej w Brzegu, w celu wykonania nakazu określonego w punkcie I sentencji niniejszej decyzji, nakaz zaniechania posługiwania się

postanowieniami zawartymi w § 4 ust. 3 umów z konsumentami, § 4 ust. 3 *Zarządzenia Nr 5/2003 Rektora Wyższej Szkoły Humanistyczno – Ekonomicznej w Brzegu z dnia 15. 04. 2003r.* i § 6 ust. 5 umów o świadczenie usług edukacyjnych. Do usunięcia skutków naruszenia zbiorowych interesów konsumentów należy doprowadzić z datą uprawomocnienia się niniejszej decyzji. Przedmiotowy nakaz odnosi się zarówno do umów już zawartych, jak i umów nowo zawieranych przez Szkołę z konsumentami.

III. Zgodnie z art. 75 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów organ antymonopolowy rozstrzyga o kosztach w drodze postanowienia, które może być zamieszczone w decyzji kończącej postępowanie. W myśl art. 72 ustawy, jeżeli postępowanie zostało wszczęte z urzędu i w jego wyniku organ antymonopolowy stwierdził naruszenie przepisów ustawy, przedsiębiorca, który dopuścił się tego naruszenia, zobowiązany jest ponieść koszty tego postępowania.

Postępowanie w sprawie stosowania przez Wyższą Szkołę Humanistyczno – Ekonomiczną z siedzibą w Brzegu praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów zostało wszczęte z urzędu. W wyniku tego postępowania organ antymonopolowy w punkcie I sentencji decyzji stwierdził naruszenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Kosztami niniejszego postępowania dla organu antymonopolowego, są wydatki związane z korespondencją pomiędzy organem antymonopolowym a przedsiębiorcą. W związku z powyższym organ antymonopolowy postanowił obciążyć Wyższą Szkołę Humanistyczno – Ekonomiczną w Brzegu kosztami postępowania w wysokości 44 zł (słownie: czterdzieści cztery złote).

Koszty niniejszego postępowania przedsiębiorca obowiązany jest wpłacić na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie w NBP o/o Warszawa Nr 51101010100078782231000000 **w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji.**

Na postanowienie zawarte w punkcie III niniejszej decyzji, na podstawie art. 78 ust. 6 ustawy antymonopolowej w związku z 479(28) § 1 pkt 2 k.p.c. przysługuje zażalenie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach w terminie tygodnia od dnia doręczenia.

Stosownie do treści art. 78 ust. 1 ustawy antymonopolowej w związku z art. 479(28) § 2 k.p.c. – od niniejszego decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od daty jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach.

DYREKTOR DELEGATURY
URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI
I KONSUMENTÓW W KATOWICACH

Alicja Kral